

نام و نام خانوادگی: مقطع و رشته: دهم انسانی شماره داوطلب: تعداد صفحه سؤال:	جمهوری اسلامی ایران اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۱۲ تهران دبیرستان غیردولتی پسرانه / دخترانه 	نام درس: فارسی نام دبیر: آقای نورانی تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۱۰/۱۸ ساعت امتحان: ۸ صبح مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
---	--	---

ردیف	سؤالات	نمره
۱/۵	معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. الف) پیران قبیله ی خویش را حرمت دار، ولیکن به ایشان <u>مولع</u> مباش . ب) <u>پلاس</u> پاره ای در پشت بسته از سرما پ) شادی در این قصه بسیار بود و خبر دهنده از ملک <u>جبار</u> بود . ت) وین بوم <u>محنت</u> از پی آن تا کند خراب بر دولت آشیان شما نیز بگذرد ث) گفتم خوشا هوایی کز باد <u>خلد</u> خیزد گفتا خنک نسیمی کز کوی دلبر آید ج) ما بارگه دادیم ، این رفت ستم بر ما بر قصر ستمکاران گویی چه رسد <u>خذلان</u> ؟	
۰/۵	تفاوت معنایی فعل های مشخص شده را بنویسید. الف) گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو <u>کشت</u> گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید ب) بادی که در زمانه بسی شمع ها <u>یکشت</u> هم بر چراغ دان شما نیز را بگذرد	
۰/۵	معنای واژه ی مشخص شده را با کاربرد امروزی آن مقایسه کنید. به مجلس وزیر <u>شدیم</u> .	
۰/۵	متن زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید. زنگ نقاشی دلخواه و روان بود . به جد گرفته نمی شد . خنده در آن روا بود. معلم دور نبود . صورتک به رو نداشت . « صاد » معلم ما بود؛ آدمی افتاده و صاف. یک واژه وندی و یک واژه ی مرکب از متن بالا بیابید . ۱- وندی : ۲- مرکب :	
۰/۵	فعل « می نوشت » را به زمان های خواسته شده تبدیل کنید. (با حفظ شخص) الف) ماضی نقلی ب) مضارع التزامی	
۱/۵	املا ی درست را انتخاب کنید. الف) لبخند تو ، اجازه ی زندگی است / هیچ شکوفه نیست کز (تبار / طبار) گلخند تو نیست. ب) چون بخواستیم رفت ما به انعام و اکرام را از راه دریا گسیل کرد ؛ چنان که در (فراق / فراغ) به پارس رسیدیم. پ) فک زیرین را پیمود و در آخره بماند. دو گوش را بالا برد . از یال و (غارب / قارب) به زیر آمد. ت) رنج هیچ کس (ظایع . ضایع) مکن و همه کس را به سزا حق شناس باش. ث) ای مفتخر به (تالع / طالع) مسعود خویشتن تأثیر اختران شما نیز بگذرد	

	ج) گفتم زمان عشرت دیدی که چون سر آمد گفتا خموش حافظ کاین (غصه / قصه) هم سر آید	
۷	نقش دستوری واژگان مشخص شده را بنویسید. « و بر آن شانه که پیامبر پا ننهاد ، کودکان را نشاندی / و از آن دهان که هرای شیر می خروشید / کلمات کودکانه تراوید. »	۰/۵
۸	در هر یک از نمونه های زیر یک وابسته پیشین بیابید و نوع آن را بنویسید. الف (پیش از تو هیچ فرمانروا را ندیده بودم که پای افزاری وصله دار به پا کند. ب (شبی که آن اتفاق افتاد ما به صدای در از خواب پریدیم.	۱
۹	متن زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید. « این قصه ، عجیب ترین قصه هاست ؛ زیرا که در میان دو ضد جمع بود ؛ هم فرقت بود و هم وصلت هم شادی ؛ هم راحت ، هم آفت ؛ هم وفا بود ، هم جفا. الف (کدام نوع روابط معنایی واژه ها بر زیبایی این نوشته افزوده است؟ ب (یک سجع در این نوشته بیابید.	۰/۲۵ ۰/۵
۱۰	در بیت زیر کدام واژه ها در معنای مجازی به کار رفته است ؟ « بر آشفته عابد که خاموش باش تو مرد زبان نیستی گوش باش »	۰/۵
۱۱	در مصراع دوم بیت « در بر من ، ره چو به پایان برد از خجلی سر به گریبان برد » (سر به گریبان بردن) چه آرایه ای دارد ؟ منظور از آن چیست ؟	۰/۵
۱۲	با توجه به سروده ی زیر به پرسش ها پاسخ دهید؟ « شعر سپید من رو سیاه ماند که در فضای تو به بی وزنی افتاد هر چند کلام از تو وزن می گیرد وسعت تو را چگونه در سخن تنگ مایه ، بگنجانم ؟ الف (دو نوع آرایه ی ادبی بیابید که میان واژگان « شعر سپید و بی وزنی و رو سیاه » ایجاد شده است . ب (شاعر خود را از چه چیزی عاجز می داند ؟	۰/۷۵ ۰/۲۵
۱۳	هر یک از آثار زیر از کدام نویسنده است ؟ الف (اسرار التوحید: ب (ارزیابی شتاب زده:	۰/۵
۱۴	معنی و مفهوم سروده ها و عبارات های زیر را به فارسی روان بنویسید. الف (تدبیر برادران ، بر خلاف تقدیر رحمان آمد ب (هر که داد از خویشتن بدهد ، از داور مستغنی باشد. پ (نقش بندی اش دلگشا بود و رنگ را نگارین می ریخت. ت (و این مرد پارسی هم دست تنگ بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند. ث (دری که باغ بینش ما گشودی هزار بار خیبری تر است	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵

۱	ج) گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد	گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید
۱	چ) بادی که درر زمانه بسی شمع ها بکشت	هم بر چرغ دان شما نیز بگذرد
۱	د) نعره بر آورد فلک کرده کر	دیده سیه کرده شده زهره در
۲	۱۵	شعر حفظی: الف) وقتی دل سودایی می رفت به بستان ها ب) تا خار غم عشقت آویخته در دامن پ) ..... ت) ای مهر تو در دل ها ..... چون عشق حرم باشد ، سهل است بیا بان ها ..... نقض همه پیمان ها
۰/۵	۱۶	در بیت « قطره‌ی باران که بر افتد به خاک زو بدمد بس گهر تابناک » منظور از « گهر تابناک » چیست؟
۰/۵	۱۷	مفهوم بیت زیر را بنویسید. چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد بیداد ظالمان شما نیز بگذرد
۰/۵	۱۸	بیت « چون بگشایم ز سر مو شکن ماه ببیند رخ خود را به من » به کدام ویژگی چشمه اشاره دارد؟
۰/۷۵	۱۹	در بیت زیر (کنایه ، تشبیه و تضاد) را پیدا کنید. « تا خار غم عشقت، آویخته در دامن کوته نظری باشد، رفتن به گلستان ها »
۲۰	موفق باشید. جمع نمره	

نام درس: فارسی نام دبیر: آقای نورانی تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۱۰/۱۸ ساعت امتحان: ۸ صبح مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	جمهوری اسلامی ایران اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۱۲ تهران دبیرستان غیردولتی پسرانه / دخترانه 	پاسخ نامه سوالات
---	--	-------------------------

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱/۵	الف (حریص ، بسیار مشتاق ، آزمند) جامه ای کم ارزش (ب) مسلط ، یکی از صفات خداوند ت (سختی، زحمت) ث (بهشت) ج (پستی ، بی بهرگی)	۱
۰/۵	الف (هلاک کرد « ۲۵/ ») خاموش کرد « ۲۵/ »	۲
۰/۵	رفتم « ۲۵/۰ »	۳
۰/۵	الف (وندی : نقاشی ، صورتک وندی مرکب : دلخواه « ۵/ »)	۴
۰/۵	الف (نوشته است « ۲۵/ ») شاید بنویسد « ۲۵/ »	۵
۱/۵	الف (تیار (ب) فراغ (پ) غارب (ت) ضایع (ث) طالع (هر مورد « ۲۵/ »)	۶
۰/۵	پا : مفعول « ۲۵/ » هرای شیر : نهاد « ۲۵ »	۷
۱	الف (هیچ فرمانروا : صفت مبهم + اسم هسته « ۵/ ») ب (آن اتفاق : صفت اشاره + اسم هسته « ۵/ »)	۸
۰/۷۵	الف (تضاد « ۲۵/ ») ب (فرقت ، وصلت / وفا ، جفا / راحت ، آفت « ۵/ »)	۹
۰/۵	الف (مجازا سخن / گوش : مجازا شنونده « ۵/ »)	۱۰
۰/۵	کنایه : شرمند شدن « ۵/ »	۱۱
۱	الف (سپید و سیاه « تضاد » ب) سپید : به تناسب شعر نوعی قالب شعری و با واژه ی سیاه تضاد دارد (ایهام تناسب) بی وزنی : شعر سپید ، بی ارزش « ۷۵/ » ب (ضعف از وصف حضرت علی (ع) « ۲۵/ »)	۱۲
۰/۵	الف (محمد بن منور « ۲۵/ ») ب (جلال آل احمد « ۲۵/ »)	۱۳
۶	الف (اندیشه ی برادران خلاف خواست پروردگار بود (۵/) ب (هر کس با عدالت برخورد کند نیازی به دادخواهی خداوند ندارد (۵/) پ (زیبا نقاشی می کرد و به کمک آبرنگ نقاشی های زیبایی رسم می کرد (۵/) ت (مرد ایرانی ضعیف بود و وضع مالی خوبی نداشت که اوضاع ما را بهبود بخشد (۷۵/) ث (وسعتی که در اندیشه ی ما ایجاد کردی از فتح قلعه ی خیبر ارزشمند تر است (۷۵/) ج (گفتم که عطو زلف تو مرا گمراه ساخت گفت همان هدایت گر و رهبر تو خواهد بود اگر بدانی (۱) چ (باد (اجل) که در گذر زمانه شمع های بسیاری را خاموش کرده ، چراغ عمر شما را نیز خاموش خواهد کرد (۱) د (فریاد بر آورد و گوش فلک را کر کرده است و با خشم و غضب خود باعث ترس و وحشت گشته است (۱)	۱۴
۲	هر مورد « ۵/ » الف (بی خویشتنم کردی بوی گل و ریحان ها ب (کوتاه نظری باشد رفتن به گلستان ها پ (گر در طلبت ما را رنجی برسد شاید ت (وی مهر تو بر لب ها بعد از تو روا باشد	۱۵
۰/۵	استعاره از گل ها و گیاهان (۵/)	۱۶
۰/۵	ناپایداری جهان (۵/)	۱۷
۰/۵	تکبر و خود خواهی (۵/)	۱۸
۰/۷۵	خار غم : تشبیه / آویختن در دامن : کنایه / خار و گلستان : تضاد « ۷۵/ »	۱۹